

[Lembourn.]

sen, uddannelsen af grønlænderne som helhed, biblioteksvæsen, alt det, man kunne samle under begrebet Grønlands kultur, får en større part af beløbsrammen. Det tror jeg nemlig hænger ganske nøje sammen med hele problemet om koncentrationspolitikken, fordi koncentrationspolitikken i så høj grad har knust den grønlandske livsform.

Jeg beklager ikke at kunne takke for nogen velvillig modtagelse fra hr. Holger Hansens og hr. Svend Haugaards side. Det undrer mig sådan set ikke, for vi har jo heller ikke i Grønlandsrådet været særlig enige om denne sag. Men jeg synes egentlig, at hr. Poul Dams ønske om en kulegravning i stor stil af hele Grønlandspolitikken i høj grad er værd at overveje, bl. a. fordi jeg er sikker på, at den ville føre til, at man ville bremse koncentrationspolitikken endnu mere, end man hidtil har gjort det.

Til gengæld kan jeg takke hr. Jørgen Peder Hansen for den velvilje, han har vist over for tankegangen, og for den forståelse, han har vist for, at dette forslag har det formål at bevare grønlandsk livsform, kultur og selvrespekt, og jeg håber, at det sammen vil lykkes os i udvalget at nå til den ændring i Grønlandspolitikken, som jeg ved man i Grønland ønsker så stærkt.

Ministeren for Grønland (Knud Hertling):

Jeg skal i og for sig ikke sige ret meget mere end det, jeg har sagt. Jeg kan være enig i det principielle standpunkt, som hr. Holger Hansen gjorde sig til talsmand for, og jeg kan være enig med hr. Holger Hansen i, at det var ønskeligt, om der var mere åbenhed i Grønlandsrådet, således at Grønlandsrådets arbejde bedre kunne vurderes uden for rådets egne rækker. Hvis det var sådan, at der var lidt større åbenhed, skal vi sige større udnyttelse af de meddelelser, der kommer fra rådet, i pressen osv., så kunne det jo være, at man havde undgået at fremsætte det forslag, som vi behandler i dag.

Hr. Lembourn forstod ikke rigtig, at jeg skulle være noget tilbageholdende med hensyn til at tage dette problem op, når jeg som folketingsmand og som medlem af Grønlandsrådet netop har talt for at ændre disse forhold. Jeg håber ikke, at min tale har lydt sådan, at jeg tog afstand fra de tanker, der ligger til grund for forslaget. Jeg udtalte

oven i købet, at jeg forstår udmærket de tanker, der ligger til grund for forslaget, men dels synes jeg, at vi allerede er i gang med ændringer — så kan vi altid diskutere, om de er tilstrækkelige, om de er vidtgående nok — dels er jeg bange for, og det var det, jeg var mest ked af, da jeg fik dette forslag til behandling, at vi netop gennem forslaget kan risikere at dræbe de initiativer, der nu så småt er i gang i Grønland med hensyn til at være medbestemmende i den kommende udvikling.

Jeg tror, som hr. Jørgen Peder Hansen sagde det, at hvis vi laver nye modeller her fra folketinget og så bare sætter dem op over for det grønlandske folk og siger: her har I de færdige modeller, som I skal arbejde med, så vil vi gøre den grønlandske befolkning en bjørnetjeneste.

Jeg har intet imod at diskutere hele Grønlandspolitikken principielt her i salen, og jeg håber da stadig på, at vi her i folketinget kan få lejlighed til at diskutere Grønlandspolitikken som helhed. Det, jeg har sagt, er, at dette forslag, hvor vigtigt det end er, alligevel er så snævert, idet det ikke medtager de mange, mange andre områder inden for hele den grønlandspolitiske mål-sætning, at det er lidt for snævert at tage en principiel debat ud fra. Hr. Lembourn siger, at det er her i folketinget, man skal fastlægge de principielle retningslinjer. Det er jeg enig i, men det forudsætter, at disse principielle retningslinjer har været gennemdrøftet i de normale grønlandske politiske kanaler og er blevet foreslået og godkendt af de grønlandske myndigheder. Vi står så i folketinget i den situation, at vi kan diskutere disse ting, der er blevet diskuteret, før de når til folketinget, blandt de grønlandske myndigheder, og vi kan sige ja eller nej til dem. Selvfølgelig er det her i folketinget, vi skal diskutere principperne, men ud fra de forslag og ideer, vi har fået fra grønlandsk side.

Jeg er i og for sig mere interesseret i, at vi kommer til at diskutere nogle af de tanker, som hr. Poul Dam gjorde sig til talsmand for. Jeg tror, vi har en vis tilbøjelighed til, når vi diskuterer Grønlandspolitikken, at holde os til det, vi kalder for normale grønlandske politiske kanaler, altså kommunalbestyrelser, landsrådet osv., og nu sætter hr. Poul Dam et spørgsmålstegn ved, om man